

Programmabegroting 2021

Recreatieschap Rottemeren

30 maart 2020

Inhoudsopgave

1. BESTUURLIJKE SAMENVATTING	2
2. UITGANGSPUNTEN	5
3. PROGRAMMAPLAN	7
3.1 PROGRAMMA 1: BEHEER, ONDERHOUD EN EXPLOITATIE GEBIEDEN	7
3.2 PROGRAMMA 2: ONTWIKKELING	12
3.3 ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	16
3.4 OVERZICHT OVERHEAD	18
4. PARAGRAFEN	20
4.1 WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING	20
4.3 FINANCIERING	26
4.4 GRONDBELEID	28
4.5 BEDRIJFSVOERING	29
5 FINANCIËLE BEGROTING	30
BIJLAGEN	38

1. Bestuurlijke samenvatting

In deze bestuurlijke samenvatting zijn de speerpunten per programma benoemd. Deze punten zijn verder uitgewerkt in hoofdstuk 3: Programmaplan en hoofdstuk 4: Paragrafen. In hoofdstuk 3 is ook beschreven wat onder de reguliere werkzaamheden valt.

Bestuurlijke context

Recreatieschap Rottemeren heeft sinds 2018 de vorm van een collegeregeling. In de Gemeenschappelijke Regeling is bepaald dat de raden van de deelnemende gemeenten de kaders voor het recreatiebeleid vaststellen. Bovendien vragen opgaven als toenemende verstedelijking, klimaatopgaven en gezondheid om een nieuwe visie op de functie en inrichting van het gebied. Om hier invulling aan te geven heeft het recreatieschap in 2018 de notitie “Ruimte voor een groenblauwe toekomst – koers en ambities voor recreatief landschapspark Rottemeren” opgesteld. De gemeenteraden van de drie deelnemende gemeenten hebben deze notitie vastgesteld als kaderstellend document. Als uitwerking hiervan is in 2019 gestart met het opstellen van het Ontwikkelplan Rottemeren voor de komende 10 jaar. De vaststelling van het Ontwikkelplan is in het tweede kwartaal van 2021 voorzien. Aansluitend zal een uitvoeringsprogramma met nieuwe projecten worden opgesteld.

Sinds 2017 verricht Staatsbosbeheer de dienstverlening aan Recreatieschap Rottemeren. De samenwerking tussen het recreatieschap en Staatsbosbeheer is vanaf 1 januari 2019 vormgegeven in de Samenwerkingsovereenkomst Staatsbosbeheer-Recreatieschap Rottemeren voor de periode 2019 tot en met 2023.

Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden

De activiteiten die sinds 2018 veel aandacht vragen zijn de boswerkzaamheden. Het Algemeen Bestuur heeft op 27 november 2017 goedkeuring verstrekt aan een planmatige aanpak van de bosopstanden om o.a. invulling te geven aan de problematiek van de essentaksterfte.

Inmiddels zijn de boswerkzaamheden in de eerste twee werkblokken Bleiswijkse Zoom Noord en Lage Bergse Bos uitgevoerd. In 2020 wordt gestart met de uitvoering van het derde werkblok Bleiswijkse Zoom Zuid en in 2021 wordt het vierde werkblok Hoge Bergse Bos aangepakt. In 2018 zijn de boswerkzaamheden in het eerste werkblok Bleiswijkse Zoom Noord uitgevoerd en worden risicovolle essen in de overige gebiedsdelen aangepakt. In 2019 is gestart met het werkblok Lage Bergse Bos.

Het recreatieschap levert een financiële bijdrage aan het project Waterkwaliteit Bleiswijkse Zoom van het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard. De uitvoering van dit project is in 2020 gestart met het afvissen van de vijverpartijen waarna de baggerwerkzaamheden in de Bleiswijkse Zoom en de aanleg van de natuurvriendelijke oevers aanvangen. De afronding van het project is voorzien in 2022.

Grondzaken en exploitaties (Economisch beheer)

Het economisch beheer is gericht op het zodanig beheren van de grondposities van het recreatieschap dat dit bijdraagt aan de lange termijn strategie van het recreatieschap. Daarnaast worden overeenkomsten met derden aangegaan en beheerd, gericht op de exploitatie en/of het gebruik van schapsgronden en –opstallen (passend binnen de huidige ambities van het recreatieschap). Het resultaat is het vastleggen en actief beheren van privaatrechtelijke afspraken, waarbij een optimale netto-opbrengst wordt nagestreefd.

Ontwikkeling

Bij het opzetten van het Ontwikkelingsplan met Uitvoeringsprogramma en met de programma's Gebiedsontwikkeling A16 en Rivieroevers wordt verder invulling gegeven aan nieuwe projecten en innovatieve ontwikkelingen met als doel vitale en aantrekkelijke gebieden te realiseren en te behouden.

Gebiedsontwikkeling A16 – Kwaliteitsimpuls Lage Bergse Bos

Sinds 2018 worden voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd voor de realisatie van de A16 Rotterdam. Het recreatieschap wil de directe inpassing van deze snelweg aangrijpen om te komen tot een optimale en toekomstbestendige herinrichting van het gehele Lage Bergse Bos. Deze herinrichting omvat in de eerste plaats de wettelijk voorgeschreven maatregelen die direct samenhangen met de inpassing van de A16. De kosten hiervan zijn voor rekening van Rijkswaterstaat. Daarnaast bevat de herinrichting bovenwettelijke maatregelen die niet op Rijkswaterstaat kunnen worden verhaald. Hiertoe wordt in 2020 het ontwerp Kwaliteitsimpuls Lage Bergse Bos vastgesteld waarmee het project in de uitvoeringsfase terecht is gekomen.

Rivieroevers

Het programma Rivieroevers wordt uitgevoerd door de gemeente Rotterdam en mede gefinancierd met middelen van het recreatieschap. Deze samenwerking is verankerd in een samenwerkingsovereenkomst waarin o.a. is vastgelegd aan welke projecten binnen het programma Rivieroevers de schapsbijdrage besteed wordt.

Financiële samenvatting

Exploitatie

De deelnemersbijdrage bedraagt € 3.971.800 en is gespecificeerd weergegeven in hoofdstuk 3.3 Algemene Dekkingsmiddelen. Conform de besluitvorming zijn de deelnemersbijdragen gemaximeerd waarbij de jaarlijkse prijsindexatie is doorberekend aan de deelnemers. Ook het meerjarig perspectief is sluitend, waarbij jaarlijks vanaf het begrotingsjaar 2021 structureel € 35.000 aan de vervangingsinvesteringsreserve is toegevoegd. Voor een nadere specificatie van de lasten en baten wordt verwezen naar de diverse programma's.

Vermogenspositie

De geprognostiseerde eindstand van de algemene reserve ultimo 2021 bedraagt € 3,5 mln.

In hoofdstuk 5 wordt verder ingegaan op de meerjarenraming en de vermogenspositie.

Wijziging in verslaggeving met ingang van 2018

De verslaggevingsvoorschriften voor gemeenten en provincies zijn voor Gemeenschappelijke Regelingen vanaf 2018 gewijzigd. Vanaf begroting 2018 zijn de volgende aanpassingen reeds opgenomen:

- Overhead is niet meer onder de afzonderlijke beleidsprogramma's verantwoord, maar is centraal in een apart overzicht opgenomen.
- Investerings met maatschappelijk nut moeten verplicht worden geactiveerd. In de praktijk gaat het hier om de uitgaven op kredieten (projecten). Tot 2018 werden deze uitgaven rechtstreeks binnen de programma's (exploitatie) verantwoord. Vanaf 2018 zijn de uitgaven geactiveerd en wordt hier op afgeschreven. De afschrijvingslasten worden wel binnen de programma's (exploitatie) verantwoord. Ter dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten is reeds in begroting 2018 een reserve ingesteld.

2. Uitgangspunten

Met ingang van 1 januari 2015 is de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (Wgr) gewijzigd. Deze wetsaanpassing heeft onder meer gevolgen voor de indieningstermijn van de programmabegroting. In de praktijk betekent dit dat de programmabegroting half april voorafgaand aan het betreffende begrotingsjaar gereed moet zijn.

Voor de programmabegroting 2021 zijn de financiële afspraken die gemaakt zijn in artikel 6 van de Samenwerkingsovereenkomst Staatsbosbeheer-Recreatieschap Rottmeren van belang. In dit artikel is bepaald dat de dekking van de kosten m.i.v. 2019 budget-gestuurd wordt en dat *“gerichte prijs- en productafspraken tussen Partijen worden gemaakt over de invulling van de Werkzaamheden”*. Afgesproken is dat *“de prijsstelling van de Werkzaamheden”* vanaf 2019 jaarlijks wordt herijkt op basis van interne nacalculatie door Staatsbosbeheer en dat wijzigingen verwerkt worden in de eerstvolgende programmabegroting (met uitzondering van Groot Onderhoud en Kredieten).

De systematiek van bovenvermelde nacalculatie/herijking wordt geïntroduceerd met de Producten en Diensten Catalogus (PDC) van Staatsbosbeheer. Deze PDC biedt handvatten waarmee het recreatieschap en Staatsbosbeheer de samenwerking verder kunnen vormgeven en versterken. In 2020 zullen het recreatieschap en Staatsbosbeheer op basis van deze PDC product- en prijsafspraken maken. De eventuele effecten hiervan worden in de najaarsrapportage 2020 in beeld gebracht en door middel van een begrotingswijziging voorgelegd.

Het Ontwikkelplan is in het tweede kwartaal van 2021 gereed en het uitvoeringsprogramma naar verwachting in de loop van 2021. Bij de verwerking van de najaarsrapportage 2021 wordt hier rekening mee gehouden. De effecten van de herijking van het Terrein Beheer Model die in 2019 heeft plaatsgevonden zijn verwerkt in deze begroting 2021.

Het uitgangspunt voor de programmabegroting 2021 is het bestaande en aanvaarde beleid, zoals vastgelegd in de programmabegroting 2020, de najaarsrapportage 2019, de jaarrekening 2019, kredietmutaties en de besluiten van het Algemeen Bestuur tot 1 maart 2020.

De begroting Onderhoudskosten wordt gebaseerd op het meerjarenonderhoudsplan TBM. In 2019 heeft een herijking van de plannen voor Regulier en Groot Onderhoud en de vervangingsinvesteringen plaatsgevonden, de effecten uit deze herijking zijn in de begroting 2021 verwerkt.

De opbrengsten uit huren, pachten, e.d. zijn conform de actuele contracten bijgesteld en ook eventuele nieuwe (externe) ontwikkelingen zijn (bij bestaand beleid) meegenomen.

Voor de prijsstijging op de ramingen voor 2021 is een indexatie van 1,4% toegepast, overeenkomstig het indexeringspercentage van de Kring van gemeentesecretarissen. Deze indexering is toegepast op alle lasten, met uitzondering van belastingen, verzekeringen, rentelasten en afschrijvingen. Op basis van het voorzichtigheidsbeginsel, is de indexering niet toegepast op de baten. Voor de meerjarenraming 2022 tot en met 2024 is geen indexering toegepast.

De begroting 2021 en de meerjarenraming 2022-2024 moeten, conform de uitgangspunten in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV), structureel en reëel in evenwicht zijn. Dit houdt in dat structurele lasten alleen worden gedekt met structurele baten. Als

dit niet het geval zou zijn, zou de kans groot zijn dat er op termijn een begrotingstekort ontstaat. De nadere uitwerking is opgenomen in de financiële begroting (zie hoofdstuk 5).

De deelnemersbijdragen zijn opnieuw berekend. Hierbij is rekening gehouden met de indexatie. Door afname van structurele lasten, zoals de verlaging van de dotatie voorziening groot onderhoud en de verlaging van de post waterschapsbelasting, was een extra verhoging (naast de indexatie van de deelnemersbijdragen) in 2021 niet noodzakelijk.

In de voorliggende begroting 2021 is de dienstverlening van Staatsbosbeheer opgenomen overeenkomstig de dienstverleningsbedragen uit de begroting 2020 rekening houdend met de verhoging met de index van 1,4%.

3. Programmaplan

Het programmaplan is opgebouwd uit de volgende onderdelen:

- *Programma 1 Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden*
- *Programma 2 Ontwikkeling*
- *Algemene dekkingsmiddelen*
- *Overzicht overhead.*

In dit hoofdstuk wordt per programma een toelichting gegeven op de ambities, de voorgestelde aanpak om deze ambities te realiseren en wat de kosten hiervoor zijn.

3.1 Programma 1: Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden

Ambitie: Wat willen we bereiken?

De natuur- en recreatiegebieden vallend binnen de Gemeenschappelijke Regeling worden onderhouden conform het principe 'schoon, heel en veilig' voor een optimaal gebruik door de bezoekers. Onder het beheer van de gebieden vallen tevens diverse exploitaties, die bijdragen aan de recreatieve kwaliteit.

Aanpak: Wat gaan we daarvoor doen?

Het beheer, onderhoud en de exploitatie van de gebieden wordt gerealiseerd door middel van de volgende producten:

1. Gebiedsbeheer;
2. Economisch beheer;
3. Regelgeving & handhaving;
4. Communicatie.

Ad.1 Gebiedsbeheer

Het product gebiedsbeheer betreft het doen onderhouden van de natuur- en recreatiegebieden en de daarbij behorende beheertaken. De basis voor de reguliere onderhoudswerkzaamheden is beschreven in het terreinbeheermodel (TBM). Dit model is opgebouwd uit doeltypen met specifieke recreatieve doelen en maatregelen gerelateerd aan marktconforme normprijzen per doeltype. Continue evaluatie van de onderhoudswerkzaamheden draagt bij aan het voortdurend actualiseren van het terreinbeheermodel en het beheersbaar houden van zowel de te treffen onderhoudsmaatregelen als de kosten.

Ten behoeve van de werkzaamheden voor het groot onderhoud wordt gebruik gemaakt van een jaarlijks geactualiseerde meerjaren onderhoudsprognose. Hiermee worden voorzieningen getroffen voor toekomstig groot onderhoud. Met behulp van het uitvoeren van diverse inspecties, wordt de staat van het beoogde groot onderhoud getoetst. De bevindingen uit deze voortdurende evaluatie worden verwerkt alvorens de werkzaamheden worden uitgevoerd.

Het product gebiedsbeheer bestaat verder uit:

- inventariseren en selecteren van partijen die in staat zijn om (een deel van het) natuur-en recreatieschap te onderhouden;
- het maken van afspraken met partijen.

In 2021 zijn naast het reguliere onderhoud (o.a. maaien, snoeien, reinigen) en het jaarlijks voorkomende groot onderhoud (o.a. baggeren van watergangen, planmatig bosbeheer van houtopstanden en verwijderen dode essen i.v.m. essentaksterfte, herstel van wegen en paden) extra groot onderhoud maatregelen voorzien. Deze volgen uit de meerjarenplanning en worden in 2020, na controle in het veld, specifiek bepaald en voorbereid. Het programma groot onderhoud wordt nader toegelicht in de paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen.

Het Algemeen Bestuur heeft op 27 november 2017 goedkeuring verstrekt aan een planmatige aanpak van de bosopstanden om o.a. invulling te geven aan de problematiek van de essentaksterfte. In 2018 zijn de boswerkzaamheden in het eerste werkblok Bleiswijkse Zoom Noord uitgevoerd en worden risicovolle essen in de overige gebiedsdelen aangepakt. Vooralsnog is in 2019 het werkblok Lage Bergse Bos en oostelijk deel Hoekse Park ingepland. In 2020 wordt het werkblok Bleiswijkse Zoom zuidelijk gedeelte uitgevoerd en in 2021 wordt het werkblok Hoge Bergse Bos uitgevoerd.

Ook het beheersen van invasieve plaagsoorten, zoals reuzenberenklauw en Japanse duizendknoop, is een belangrijk aandachtspunt. Deze soorten worden jaarlijks gemonitord zodat zij niet de overhand krijgen in de natuur- en recreatiegebieden, de te beheersen gebieden worden steeds kleiner en de verwachting is dat het in 2022 handmatig onder controle te houden is.

In het kader van het project Ontwikkellocaties wordt vanaf 2020 een aantal lopende initiatieven en ontwikkellocaties met prioriteit opgepakt. In hoeverre de uitvoering hiervan zal leiden tot consequenties voor het beheerbudget is ten tijde van het opstellen van deze begroting 2021 nog niet inzichtelijk.

Ad.2 Economisch beheer

De taken die binnen economisch beheer worden uitgevoerd zijn:

- Beheer grondpositie
- Beheer exploitaties

Het aantrekken van structurele exploitaties is er op gericht de identiteit en attractiewaarde van het gebied te versterken. Evenementen dienen te passen binnen de beleidsmatige kaders van de gemeenten op o.a. het gebied van veiligheid en de landelijke regelgeving vanuit de flora- en faunawet. Daarnaast is het maatschappelijk draagvlak van groot belang.

Beheer grondposities

De grondposities (gronden en opstallen binnen het werkingsgebied) worden zodanig beheerd dat dit bijdraagt aan de lange termijn strategie van het recreatieschap. Het resultaat hiervan is dat voldaan wordt aan de rechten en plichten die het bezit van grond met zich meebrengt. Hieronder valt ook het afstoten van posities die geen (recreatief) belang dienen, alsmede het verwerven van gronden die van belang kunnen zijn voor toekomstige ontwikkelingen van het recreatieschap.

Beheer exploitaties

Het beheer van exploitaties heeft betrekking op het aangaan van overeenkomsten met derden gericht op de exploitatie en/of het gebruik van schapsgronden en -opstallen (passend binnen de huidige ambities van het recreatieschap), alsmede het actief administratief, financieel, juridisch en relationeel beheren van deze overeenkomsten.

Het resultaat is het vastleggen en actief beheren van privaatrechtelijke afspraken, waarbij een optimale netto-opbrengst wordt nagestreefd.

Indien binnen programma ontwikkeling of kwaliteitsimpuls waarvoor een separaat urenbudget of krediet beschikbaar is gesteld, behoefte is aan een van de taken uit het product *economisch beheer*, dan komen de uren niet ten laste van product *economisch beheer*, maar ten laste van dit separate urenbudget of krediet.

Ad.3 Regelgeving & handhaving

Regelgeving & handhaving bestaat uit de volgende onderdelen:

- Vergunningen, ontheffingen en toestemmingen;
- Toezicht en handhaving.

Vergunningen, ontheffingen en toestemmingen

De recreatiegebieden kunnen gebruikt worden voor het recreëren door individuen en door groepen. Voor beide vormen van gebruik geldt dat niet alles altijd mag en kan. Wanneer een gebruiker of organisatie een bepaalde activiteit wil uitvoeren binnen het recreatieschap, vraagt hij hiervoor een vergunning, ontheffing of toestemming aan. Dit komt voort uit het oogpunt van de doelstellingen van de Gemeenschappelijke Regeling en de openbare orde en veiligheid. Het recreatieschap verleent vergunningen en ontheffingen uitsluitend op basis van de Gebiedsverordening Recreatieschap Rottmeren 2018. Toestemmingen worden vanuit de eigenstandige privaatrechtelijke bevoegdheid van het schap zelf gegeven.

Toezicht en handhaving

Toezicht en Handhaving (T&H) bestaat uit de onderdelen gastheerschap, daadwerkelijke handhaving en de regierol bij samenwerking. De invulling van de drie onderdelen leidt tot een compleet palet van activiteiten op de doelstelling schoon, heel en veilig in een gebied. Dit palet wordt ingevuld op basis van de aard en het gebruik van het gebied.

Basisuitgangspunten voor de inzet van T&H zijn de veiligheid van de gebruikers van de gebieden zo goed mogelijk waarborgen en de eigendommen van het schap heel houden. Hiermee wordt prioriteit gegeven aan de veiligheid van de recreant en worden andere zaken alleen aangepakt als de beschikbare middelen niet volledig aan handhaving besteed moeten worden.

Ad.4 Communicatie

Het bestuur wordt gefaciliteerd in het vertalen van haar ambities aan het publiek en op een positieve wijze beïnvloeden van de publieke opinie. Daarnaast wordt de promotie van de recreatiegebieden en de routenetwerken verzorgd, zodat de bekendheid wordt vergroot en het bezoek aan de gebieden wordt gestimuleerd. Hiervoor zullen met name digitale communicatiemiddelen worden ingezet. Indien van toepassing werkt communicatie daarin samen met andere (terreinbeherende) organisaties. Daarnaast werkt het recreatieschap nauw samen met partijen uit het gebied als Stichting Plezier de Rotte, Natuurvereniging Rotta en de communicatieadviseurs van participerende gemeenten voor het bereiken van doelgroepen rond specifieke onderwerpen.

Financiën: Wat gaat het kosten?

Programma Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden	Rekening 2019	Begroting 2020 na wijziging	Begroting 2021
Lasten			
Gebiedsbeheer	3.492.538	3.581.100	3.556.600
Economisch beheer	240.837	294.200	243.800
Regelgeving & handhaving	493.100	510.700	517.800
Communicatie	30.011	25.400	25.800
Totaal lasten	4.256.486	4.411.400	4.344.000
Baten			
Gebiedsbeheer	49.296	57.400	67.400
Economisch beheer	1.172.658	680.000	680.000
Regelgeving & handhaving	-	-	-
Communicatie	-	-	-
Totaal baten	1.221.954	737.400	747.400
Saldo gewone bedrijfsvoering	3.034.532-	3.674.000-	3.596.600-
Kredieten			
Lasten kredieten	-	-	-
Baten kredieten (bijdragen derden)	595	-	-
Saldo kredieten	595	-	-
Totaal saldo van baten en lasten	3.033.936-	3.674.000-	3.596.600-
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves			
Toevoeging reserves	378.752	-	-
Onttrekking reserves	140.000	133.500	140.000
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	238.752-	133.500	140.000
Resultaat	3.272.688-	3.540.500-	3.456.600-

De lasten voor 2021 gebiedsbeheer van € 3,6 miljoen bestaan voor € 1,2 miljoen uit regulier onderhoud, de jaarlijkse dotatie aan de voorziening Groot Onderhoud van € 1,57 miljoen, lasten dienstverlening Staatsbosbeheer € 0,7 miljoen en overig lasten van € 69.700.

Zie voor de dotatie aan de voorziening Groot Onderhoud ook de verdere toelichting op de voorziening Groot Onderhoud bij paragraaf 4.2 Onderhoud kapitaalgoederen.

De baten op gebiedsbeheer bestaan uit de jaarlijkse vrijval uit de voorziening afkoopsommen voor € 24.157 en (bijdragen) veerpont € 13.200. Vanaf 2018 is jaarlijks een bedrag aan inkomsten leges en vergunningen begroot van € 20.000. Daarnaast zijn baten ad € 10.000 opgenomen voor de inspiratieruimte A16, welke doorlopen tot en met het derde kwartaal 2024. De totale baten gebiedsbeheer komen hiermee op € 67.400.

De lasten voor 2021 economisch beheer nemen af met € 50.400 ten opzichte van de begroting 2020, met name vanwege een correctie op de post belastingen (verlaging met € 60.000). Uit de jaarrekening 2019 bleek dat deze structureel te hoog geraamd waren. Daarnaast zijn de lasten voor verzekeringen met €8.100 toegenomen vergelijkbaar met de mutatie in de Najaarsrapportage 2019.

De baten economisch beheer bedragen € 680.000, dit zijn begrote baten huren/pachten. In de jaarrekening 2019 waren de baten onder andere hoger in verband met verkoop gronden. Het begrote bedrag van € 140.000 aan geplande onttrekkingen ten gunste van de exploitatie uit de reserves betreffen de volgende posten:

1. Een bedrag van € 12.700 vanuit de investeringsreserve ten behoeve van de jaarlijkse afschrijvingslasten van de sluiswachterswoning;
2. Een bedrag van € 120.800 vanuit de Reserve beheer Noordoever als jaarlijkse dekking voor het onderhoud aan de Noordoever;
3. Onderhoudstermijn voor Hennipgaarde voor 3 jaar (tot en met 2021).

Kredieten

Naam krediet	Sluitdatum	Totaal krediet (A)	Realisatie t/m 2019 (B)	Begroting 2020	Prognose 2021	Prognose t/m 2021	% lasten t.o.v. totaal krediet
Project Waterkwaliteit Bleiswijkse Zoom	2022	545.915	4.692	0	0	4.692	1%
- Dekking uit Algemene Reserve		545.915	255	0	0	255	
- Activering voorzieningen Maatschappelijk nut		0	4.437	0	0	4.437	
Totaal programma Beheer		545.915	4.692	0	0	4.692	
- Dekking uit Algemene Reserve		545.915	255	0	0	255	
- Activering voorzieningen Maatschappelijk nut		0	4.437	0	0	4.437	

Krediet Project Waterkwaliteit Bleiswijkse Zoom

Het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard start in 2020 de uitvoering van het project Waterkwaliteit Bleiswijkse Zoom met het afvissen van de vijverpartijen waarna de baggerwerkzaamheden in de Bleiswijkse Zoom en de aanleg van de natuurvriendelijke oevers aanvangen. De afronding van het project is voorzien in 2022.

3.2 Programma 2: Ontwikkeling

Ambitie: Wat willen we bereiken?

Het bestuur wordt geadviseerd over de implementatie van mogelijke nieuwe ontwikkelingen die passen binnen de doelstelling van de Gemeenschappelijke Regeling en die een recreatieve meerwaarde opleveren en/of de natuurwaarde versterken. In de gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling die per 1 januari 2018 in werking is getreden, is bepaald dat de raden van de deelnemende gemeenten de kaders voor het recreatiebeleid vaststellen. Bovendien vragen opgaven als toenemende verstedelijking, klimaatopgaven en gezondheid om een nieuwe visie op de functie en inrichting van het gebied. Om hier invulling aan te geven heeft het recreatieschap in 2018 de notitie "Ruimte voor een groenblauwe toekomst – koers en ambities voor recreatief landschapspark Rottmeren" opgesteld. De gemeenteraden van de drie deelnemende gemeenten hebben deze notitie in 2019 vastgesteld als kaderstellend document. Als uitwerking hiervan is gestart met het opstellen van het Ontwikkelplan Rottmeren voor de komende 10 jaar. Dit Ontwikkelplan wordt naar verwachting in het tweede kwartaal van 2021 vastgesteld waarna een uitvoeringsprogramma zal worden opgesteld.

Aanpak: Wat gaan we daarvoor doen?

Algemeen

Het bestuur wordt geadviseerd over in te nemen standpunten ten aanzien van initiatieven die de doelstelling van het schap raken. Zo wordt inspraak geleverd op 'ruimtelijke plannen' en initiatieven van derden. Hiervoor wordt het product Planvorming & Gebiedsontwikkeling op basis van reguliere uren geleverd. Tot dit product behoort ook strategische of anticiperende verwerving en het tijdelijk beheer in het kader van vastgoed. Voor gebieden wordt via verwerving, erfpacht of huur een positie verkregen.

Voorts wordt invulling gegeven aan nieuwe projecten en ontwikkelingen met als doel vitale en aantrekkelijke gebieden te realiseren en te behouden, o.a. in de programma's Gebiedsontwikkeling A16 en Rivieroevers.

Gebiedsontwikkeling A16 – Kwaliteitsimpuls Lage Bergse Bos

In 2017 is het Tracébesluit A16 Rotterdam onherroepelijk geworden en is Rijkswaterstaat gestart met de voorbereidende werkzaamheden voor de realisatie van de snelweg. Het recreatieschap wil de directe inpassing van de A16 Rotterdam aangrijpen om te komen tot een optimale en toekomstbestendige herinrichting van het gehele Lage Bergse Bos. Deze herinrichting omvat in de eerste plaats de wettelijk voorgeschreven maatregelen die direct samenhangen met de inpassing van de A16. De kosten hiervan zijn voor rekening van Rijkswaterstaat. Daarnaast bevat de herinrichting bovenwettelijke maatregelen die niet op Rijkswaterstaat kunnen worden verhaald. Hiertoe is in 2020 het ontwerp Kwaliteitsimpuls Lage Bergse Bos vastgesteld waarmee het project in de uitvoeringsfase terecht is gekomen.

Rivieroevers

Het programma Rivieroevers wordt uitgevoerd door de gemeente Rotterdam en mede gefinancierd met middelen van het recreatieschap. Deze samenwerking is verankerd in een

samenwerkingsovereenkomst waarin o.a. is vastgelegd aan welke projecten binnen het programma Rivieroevers de schapsbijdrage besteed wordt.

Marketing Ook dit is de Rotte

Recreatieschap Rottemeren, gemeente Rotterdam, Ondernemersvereniging Rottemeren en Stichting Plezierrivier werken sinds 2018 samen om uitvoering te geven aan de door het recreatieschap vastgestelde marketingstrategie. Onder de noemer 'Ook dit is de Rotte' is een samenwerkingsovereenkomst afgesloten met een looptijd tot en met 2021. Gedurende de looptijd van deze overeenkomst is gewerkt aan een situatie waarbij de marketing grotendeels wordt gedragen en getrokken door (ondernemende) partijen in het gebied en publieke bijdragen geminimaliseerd zijn. In 2021 zal uitgewerkt worden hoe de marketing vanaf 2022 uitgevoerd en gefinancierd wordt en op welke wijze de samenwerking vormgegeven zal worden.

Financiën: Wat gaat het kosten?

Programma Ontwikkeling	Rekening 2019	Begroting 2020 na wijziging	Begroting 2021
Lasten			
Planvorming & gebiedsontwikkeling	234.500	242.500	245.900
Marketing & productontwikkeling	-	-	-
Totaal lasten	234.500	242.500	245.900
Baten			
Planvorming & gebiedsontwikkeling	-	-	-
Marketing & productontwikkeling	-	-	-
Totaal baten	-	-	-
Saldo gewone bedrijfsvoering	234.500-	242.500-	245.900-
Kredieten			
Lasten kredieten	3.380.054	110.972	-
Baten kredieten (bijdragen derden)	3.250	67.914	-
Saldo kredieten	3.376.804-	43.058-	-
Totaal saldo van baten en lasten	3.611.304-	285.558-	245.900-
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves			
Toevoeging reserves	-	-	-
Onttrekking reserves	3.380.054	43.058	-
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	3.380.054	43.058	-
Resultaat	231.250-	242.500-	245.900-

De lasten op planvorming en gebiedsontwikkeling betreffen de dienstverleningslasten SBB voor een bedrag van € 245.900.

Kredieten

Sinds 2018 zijn de verslaggevingsvoorschriften voor gemeenten en provincies voor Gemeenschappelijke Regelingen gewijzigd. Eén van de wijzigingen is dat investeringen met maatschappelijk nut vanaf 2018 geactiveerd dienen te worden. In de krediettabel is aangegeven welke kredieten binnen de programma's (exploitatie) verantwoord worden en welke volgens het

BBV worden geactiveerd (activeren). Op de geactiveerde kredieten (projecten) wordt vervolgens jaarlijks afgeschreven. De afschrijvingslasten worden wel binnen de programma's (exploitatie) verantwoord.

In 2021 zijn er nog geen afschrijvingslasten begroot omdat afschrijving start in het jaar nadat het krediet/project volledig is afgerond. Op het moment van het opstellen van de begroting 2021 is het nog niet duidelijk welke kredieten/projecten in 2020 gereed komen. Deze mutaties worden verwerkt in de eerste begrotingswijziging 2021.

Kredieten

Naam krediet	Sluitdatum	Totaal krediet (A)	Realisatie t/m 2019 (B)	Begroting 2020	Prognose 2021	Prognose t/m 2021	% lasten t.o.v. totaal krediet
Kwaliteitsimpuls LBB	2023	300.000	299.111	0	0	299.111	100%
- Dekking uit Reserve Herinrichting Gebied rond A16		300.000	114.532	0	0	114.532	
- Activering voorzieningen Maatschappelijk nut		0	184.579	0	0	184.579	
Verlengde Molengangenpad	2023	1.099.238	50.300	0	0	50.300	5%
- Dekking uit Investeringsreserve		282.000	17.652	0	0	17.652	
- Activering voorzieningen Maatschappelijk nut		0	4.848	0	0	4.848	
- Dekking via Vooruitontvangen bedragen (balanspost)		817.238	27.801	0	0	27.801	
Marketing Ook dit is de Rotte	2023	300.000	109.496	0	0	109.496	36%
- Dekking uit Algemene reserve		300.000	109.496	0	0	109.496	
Totaal programma Ontwikkeling		1.699.238	458.908	0	0	458.908	
- Dekking uit Reserve Herinrichting Gebied rond A16		300.000	114.532			114.532	
- Dekking uit Algemene reserve		300.000	109.496	0	0	109.496	
- Dekking uit Investeringsreserve		282.000	17.652	0	0	17.652	
- Dekking via Vooruitontvangen bedragen (balanspost)		817.238	27.801	0	0	27.801	
- Activering voorzieningen Maatschappelijk nut		0	189.427	0	0	189.427	

Kwaliteitsimpuls Lage Bergse Bos

In december 2019 is het definitief ontwerp gereed gekomen op basis van het door het bestuur gekozen ambitieniveau. De raming voor dit ontwerp komt uit op € 9,3 mln. In 2020 is het ontwerp

vastgesteld door het bestuur en gedeeld met de stakeholders en omgeving. In vervolg op het ontwerp wordt in 2020 de financieringsopgave uitgewerkt naar een financieringsplan en de uitvoeringsagenda. In deze plannen is de reeds toegezegde € 2,2 mln (€ 2,5 mln minus € 0,3 mln ontwerp/participatie) verwerkt. Na vaststelling wordt naar verwachting in 2021 gestart met de uitvoering.

Verlengde Molengangenpad

Op basis van het oostelijke tracé worden in 2020 de betreffende bestemmingsplannen gewijzigd. Afhankelijk van de snelheid waarmee de procedures doorlopen kunnen worden, kan daarna gestart worden met de verdere uitwerking van het ontwerp en de grondverwerving.

Marketing Ook dit is de Rotte

Om de uitvoering van de marketingplannen 'Ook dit is de Rotte' voor de periode 2019 tot en met 2021 mogelijk te maken heeft het recreatieschap een krediet van € 300.000 ter beschikking gesteld. De uitvoering van deze marketingplannen is de verantwoordelijkheid van de Ondernemersvereniging Rottmeren, waarvoor zij subsidie ontvangen van het recreatieschap (gedekt uit het krediet). De ondernemersvereniging stelt jaarlijks het marketingplan op waarin alle online en offline marketingactiviteiten en campagnes omschreven en begroot zijn en leggen deze voor aan de begeleidingsgroep (Rotterdam, Recreatieschap, Stichting plezierrivier). Eind 2020 is het marketingplan Ook dit is de Rotte voor 2021 klaar en zal het Dagelijks Bestuur van het recreatieschap gevraagd worden een besluit te nemen over de hoogte van de subsidie. Die is naast de inhoud ook afhankelijk van de te verwachte bijdragen van andere partijen, met name van de ondernemers zelf. Afsproken is dat de bijdrage van de ondernemers zal toenemen in de loop van de drie jaar. De marketingactiviteiten van Ook dit is de Rotte blijken aan te slaan bij de bezoekers. De sociale media kanalen en de website kunnen elke maand weer rekenen op een toenemend aantal volgers en bezoekers.

3.3 Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen

Algemene Dekkingsmiddelen	Rekening 2019	Begroting 2020 na wijziging	Begroting 2021
Lasten			
Algemene dekkingsmiddelen	-	10.700	1.300
Overige structurele lasten	609	7.000	10.900
Totaal lasten	609	17.700	12.200
Baten			
Overige structurele baten	310	-	-
Deelnemersbijdrage	3.829.946	3.928.900	3.971.800
Totaal baten	3.830.256	3.928.900	3.971.800
Saldo gewone bedrijfsvoering	3.829.647	3.911.200	3.959.600
Kredieten			
Lasten kredieten	-	-	-
Baten kredieten (bijdragen derden)	-	-	-
Saldo kredieten	-	-	-
Totaal saldo van baten en lasten	3.829.647	3.911.200	3.959.600
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves			
Toevoeging reserves	311.799	-	35.000
Onttrekking reserves	338.290	95.900	-
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	26.491	95.900	35.000-
Resultaat	3.856.138	4.007.100	3.924.600

De lasten op de algemene dekkingsmiddelen van € 12.200 voor 2021 bestaat uit bank- en treasury kosten en uit een budget onvoorzien 2021 van € 10.900.

De uitstaande obligatielening is per 2019 uitgeloot en ingelost. De rentebaten zijn hierdoor komen te vervallen. Het tekort dat is ontstaan werd tijdelijk gedekt vanuit de Algemene Reserve, dit is opgelost doordat er structureel lagere lasten zijn opgenomen. Dit komt voort uit het jaarrekeningtraject 2019 (lagere dotatie voorziening groot onderhoud en lagere lasten post waterschapsbelasting). Bij de najaarsrapportage 2020 zal dit voor 2020 nog worden opgelost.

De toevoeging aan de reserve betreft de toevoeging aan de vervangingsinvesteringsreserves, welke mede is ontstaan door de herijking TBM. Voor de lange termijn is dit budget benodigd om bruggen en steigers te vervangen.

Zie voor de specificatie van de deelnemersbijdragen 2021 onderstaande tabel en toelichting.

Deelnemersbijdragen

Verdeling deelnemersbijdrage	Aandeel in nadelig exploitatiesaldo	Percentage
Gemeente Rotterdam	3.614.300	91%
Gemeente Lansingerland	198.600	5%
Gemeente Zuidplas	158.900	4%
TOTAAL	3.971.800	100%

Conform de eerdere besluitvorming van het bestuur zijn de deelnemersbijdragen gemaximeerd, waarbij alleen de jaarlijkse prijsindexatie doorberekend mag worden aan de deelnemers (prijsindexatie 1,4% op de lasten, bedrag van € 42.900). De prijscompensatie wordt in 2021 doorberekend aan de deelnemers. Verdere verhoging (om tekort van € 105.000 rente inkomsten op te vangen) is niet noodzakelijk. Onder andere doordat de structurele lasten zijn verlaagd, namelijk door een jaarlijks lagere dotatie aan de voorziening groot onderhoud (€ 80.000) en structureel lagere lasten voor de post waterschapsbelasting (€ 60.000).

3.4 Overzicht Overhead

Sinds 2018 wordt Overhead niet meer onder de afzonderlijke beleidsprogramma's verantwoord, maar centraal in deze paragraaf wordt opgenomen. Voor de bepaling van de overhead is aangesloten bij de taakvelden zoals beschreven in het gewijzigde Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

Ambitie: Wat willen we bereiken?

Bestuurlijke en juridische advisering aan het Dagelijks Bestuur en het Algemeen Bestuur, over ten minste de volgende aandachtsgebieden:

- lopende zaken, beleid, ontwikkelingen en toekomst van het schap
- nieuwe of gewijzigde wet- en regelgeving die van invloed zijn op het schap

Daarbij wordt rekening gehouden met wat er speelt op de betreffende beleidsvelden en met het netwerk binnen en buiten het recreatieschap. Dit netwerk bestaat uit schapsdeelnemers, ambtelijk apparaat, natuur- en milieuorganisaties en stakeholders in het schapsgebied. Daarnaast worden de bestuursvergaderingen voorbereid, worden verslagen gemaakt en worden acties uitgezet bij de ambtelijke organisatie van Staatsbosbeheer.

Aanpak: Wat gaan we daarvoor doen?

De ondersteuning van het Dagelijks en het Algemeen Bestuur vindt plaats door het leveren van de volgende producten:

1. Bestuursproducten;
2. Juridische ondersteuning en advisering;
3. Financiën.

Ad.1 Bestuursproducten

De bestuursproducten omvatten:

- het voorbereiden en plannen van bestuursvergaderingen;
- het verslagleggen van bestuursvergaderingen en het (laten) uitvoeren wat afgesproken is;
- het signaleren van knelpunten in de uitvoering en het aandragen van oplossingen;
- eerste aanspreekpunt zijn voor schapsdeelnemers, ambtelijk apparaat en stakeholders voor alle zaken/ projecten die in schapsverband spelen;
- het vertegenwoordigen van de schapsbesturen in ambtelijke en bestuurlijke netwerken en gremia van de deelnemers.

Ad.2 Juridische ondersteuning en advisering

Dit product heeft betrekking op de juridische advisering op het gebied van publiek- en privaatrecht. Hieronder kan met name worden verstaan; het adviseren over, het beoordelen van of het opstellen van overeenkomsten. Daarnaast heeft het product betrekking op het beoordelen van aansprakelijkstellingen jegens het recreatieschap en het aansprakelijk stellen van derden. Tevens biedt dit product ondersteuning aan bij het opstellen en wijzigen van de gemeenschappelijke regeling, de gebiedsverordening of de daartoe behorende aanwijzingsbesluiten. Bij eventuele gerechtelijke procedures wordt er opgetreden als gemachtigde. Tot slot behoren ook het behandelen van bezwaar- en beroepzaken en zaken op grond van de Wob (Wet openbaarheid van bestuur) en Wet Bibob (Wet Bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur) tot de juridische ondersteuning en advisering.

Ad.3 Financiën

In het kader van de financiële ondersteuning worden de volgende activiteiten uitgevoerd:

- verzorgen van de financiële administratie van de Gemeenschappelijke Regeling: tijdige en systematische vastlegging van baten, lasten en in- en uitgaande geldstromen;
- incasseren van gelden als gevolg van verkoop, heffing en/of in privaatrechtelijke overeenkomsten overeengekomen vergoedingen;
- toetsen van bestuursvoorstellen op incidentele en/of structurele financiële consequenties;
- het voeren van periodieke budgetgesprekken met budgethouders en projectleiders;
- opstellen van de planning & control producten, zoals begroting, najaarsrapportage en jaarstukken;
- begeleiden van de werkzaamheden van de accountant (interim controle, subsidiecontroles, jaarrekeningcontrole).

Financiën: Wat gaat het kosten?

Overhead	Rekening 2019	Begroting 2020 na wijziging	Begroting 2021
Lasten			
Bestuursproducten	106.278	120.700	111.700
Juridische ondersteuning en advisering	12.775	16.200	16.400
Financiën	92.346	87.200	94.000
Totaal lasten	211.399	224.100	222.100
Baten			
Bestuursproducten	-	-	-
Juridische ondersteuning en advisering	-	-	-
Financiën	-	-	-
Totaal baten	-	-	-
Saldo gewone bedrijfsvoering	211.399-	224.100-	222.100-
Kredieten			
Lasten kredieten	-	-	-
Baten kredieten (bijdragen derden)	-	-	-
Saldo kredieten	-	-	-
Totaal saldo van baten en lasten	211.399-	224.100-	222.100-
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves			
Toevoeging reserves	-	-	-
Onttrekking reserves	-	-	-
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-	-	-
Resultaat	211.399-	224.100-	222.100-

De lasten op Overhead bedragen voor een bedrag van € 192.800 aan dienstverleningslasten SBB . Daarnaast is een budget voorzien van totaal € 29.300 voor overige bestuurs- en advieskosten en accountantskosten 2021 (€ 10.000 lagere lasten voor de post bestuurslasten conform mutatie najaarsrapportage 2019).

4. Paragrafen

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen weerspiegelt de mate waarin het schap in staat is middelen vrij te maken om de risico's die zich in de praktijk voordoen op te vangen zonder dat dit betekent dat het beleid veranderd / ingekrompen moet worden.

Conform de nota weerstandsvermogen wordt de ratio weerstandsvermogen berekend om te bepalen of het schap in staat is voldoende financiële middelen vrij te maken voor het dekken van de risico's op het moment dat de risico's zich voordoen. Voor de waardering van de toereikendheid van het weerstandsvermogen wordt de volgende tabel gehanteerd.

Ratio weerstandsvermogen

Waarderingscijfer	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	> 2,0	Uitstekend
B	1,4 < x < 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 < x < 1,4	Voldoende
D	0,8 < x < 1,0	Matig
E	0,6 < x < 0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

risico's	Aard van het risico	Financiële omvang risico	Kans van optreden*	Impact (uitgaande van vier jaar)
1. Invoering van de Vennootschapsbelasting (Vpb) voor overheidsondernemingen	Incidenteel/structureel	p.m.	Middel	p.m.
2. Locatie asfaltfabriek	Incidenteel	€ 285.000	Laag	€ 57.000
3. Essentaksterfte	vervallen			
4. Nazorg grondwaterverontreiniging stortplaats HBB	Incidenteel	€ 87.000	Laag	€ 17.400
5. Gerechtelijke procedure ivm geannuleerd evenement in 2016	Incidenteel	p.m.	Laag	p.m.
Totaal		€ 372.000		€ 74.400

* De financiële impact wordt berekend door bij een hoog risico 80%, bij een gemiddeld risico 50% en bij een laag risico 20% van het bedrag van de financiële omvang te nemen.

De weerstandscapaciteit bedraagt eind 2020 naar verwachting €3,5 mln. (gelijk aan de stand van de Algemene Reserve per eind 2020). Daarmee is de ratio van het Weerstandsvermogen uitstekend te noemen. Hierna worden de geïnventariseerde risico's toegelicht.

Risico 1: Invoering van de Vennootschapsbelasting (Vpb) voor overheidsondernemingen

Met ingang van 1 januari 2016 is de Vpb-plicht voor overheidslichamen, waaronder gemeenschappelijke regelingen, ingevoerd. De vennootschapsbelastingrisico's zijn inmiddels in beeld gebracht. Daarbij is uitgegaan van de begroting 2015 en de realisatie 2016. Per activiteit of cluster van activiteiten is beoordeeld of met de uitvoering van de betreffende activiteit een onderneming in fiscaalrechtelijke zin wordt gedreven. Er is sprake van een fiscale onderneming indien aan elk van de volgende drie voorwaarden is voldaan:

1. Duurzame organisatie van kapitaal en arbeid;
2. Deelname aan het economisch verkeer;
3. Winstoogmerk en/of concurrentie.

Voor een aantal activiteiten, dat valt onder economisch beheer (huren en erfpacht) is waarschijnlijk geen sprake van een fiscale onderneming, omdat geen sprake is van deelname aan het economisch verkeer. Aan dit criterium is niet voldaan aangezien de activiteiten beperkt zijn tot 'normaal vermogensbeheer'. In dit geval kan worden gesteld dat sprake is van normaal vermogensbeheer, omdat er slechts beperkt arbeid wordt verricht en er geen causaal verband is tussen arbeid en rendement.

Voor de overige activiteiten is ook geen sprake van een fiscale onderneming omdat geen sprake is van structurele vermogensoverschotten of wordt het standpunt ingenomen dat een vrijstelling kan worden toegepast, zodat geen vennootschapsbelasting is verschuldigd.

Aangezien het ingenomen standpunt van de Recreatieschappen (nog) niet is afgestemd met de Belastingdienst, blijft de vennootschapsbelasting een risico. Dit is echter niet te kwantificeren en wordt derhalve beschouwd als een PM-post.

Risico 2: Locatie asfaltfabriek

De saneringsplicht voor de locatie asfaltfabriek is in 2007 afgelopen. Het recreatieschap beschouwt zich onschuldig eigenaar die niet voor de kosten (indicatie € 285.000) kan worden aangesproken. Zoals op 29 november 2007 aan het Algemeen Bestuur is medegedeeld heeft het Dagelijks Bestuur op basis van deze informatie op 20 september 2007 besloten niet tot sanering over te gaan. De locatie van de asfaltfabriek ligt in het tracé van de A16 Rotterdam en zal in dit kader worden gesaneerd door Rijkswaterstaat. De kosten worden door Rijkswaterstaat en de provincie Zuid-Holland gedragen. Het schap zal hier waarschijnlijk geen bijdrage in hoeven te doen. Om die reden wordt het risico laag ingeschat en is in de tabel 20% van € 285.000, zijnde € 57.000 opgenomen.

Risico 4: Nazorg Grondwaterverontreiniging stortplaats Hoge Bergse Bos

Uit de eindinspectie van de stortplaats in het Hoge Bergse Bos is gebleken dat het beheerssysteem dat rondom de stortheuvels is aangelegd niet optimaal werkt. Er is een (klein) risico dat in de toekomst een verontreiniging in het grondwater in de omgeving wordt vastgesteld, waardoor bodemsaneringsmaatregelen noodzakelijk zijn. Met dit risico is in het door Gedeputeerde Staten goedgekeurde nazorgplan geen rekening gehouden. Indien een dergelijke saneringsnoodzaak aanwezig is, dan is de provincie Zuid-Holland van mening dat het recreatieschap gedurende 10 jaar (tot 1 juli 2025) rekening moet houden met kosten op basis van de maatregelen en de mogelijke kosten die op € 87.000 worden geraamd wat bij een lage kans leidt tot een impact van

€ 17.400. Het recreatieschap kan zich vinden in deze benadering die goedkoper is dan het hernieuwd aanleggen van de drainage.

Risico 5: Mogelijke procedure ivm geannuleerd evenement

De organisator van een in 2016 geannuleerd evenement heeft een procedure gestart jegens het recreatieschap. In deze procedure vordert de organisator van het geannuleerde evenement een verklaring voor recht (oordeel van de rechtbank) dat het recreatieschap destijds onrechtmatig heeft gehandeld jegens de organisator door het verlenen van de toestemming in een laat stadium te weigeren. Pas als de rechtbank de organisator hierin gelijk zal geven, zal geprocedeerd worden over de hoogte van de schade die de organisator hierdoor zou hebben geleden. De hoogte van die vordering is dus nu nog niet bekend en ook nog niet aan de orde.

Kengetallen

Voor het verhogen van de transparantie en om makkelijker inzicht te krijgen in de financiële positie en de baten en de lasten worden met ingang van de begroting 2017 een aantal voorgeschreven kengetallen opgenomen.

Kengetallen	Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
netto schuldquote	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.
solvabiliteitsrisico	70%	72%	70%	69%	69%	69%
structurele exploitatieruimte	0%	ntb	ntb	ntb	ntb	ntb

Deze kengetallen geven enig inzicht in de financiële positie en de financiële weerbaar- en wendbaarheid van de organisatie.

De netto schuldquote geeft een beeld van het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Bij de “netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen” worden ook de verstrekte leningen meegenomen. Een negatieve schuldquote geeft in feite aan dat er per saldo geen sprake is van een schuld.

De solvabiliteitsratio wordt berekend als het percentage van het totale eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen van het schap. Dit geeft inzicht in de mate waarin het schap in staat is om aan haar financiële verplichtingen te voldoen.

Het kengetal “structurele exploitatieruimte” geeft aan of de structurele baten groter zijn dan de structurele lasten. Dit wordt in het kengetal als percentage van de totale baten uitgedrukt. Dit kengetal zegt in feite iets over het structurele jaarrekeningsaldo, d.w.z. zonder alle incidentele baten en lasten.

4.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Het goed onderhouden van de gebieden is een belangrijke taak voor het schap om duurzaam gebruik mogelijk te maken. Als basis voor het plannen van regulier- en groot onderhoud en vervangingsinvesteringen wordt het Terrein Beheer Model (TBM) gehanteerd. Dit model is gebaseerd op zogenaamde doeltypen (bijvoorbeeld speel- en ligweide, strand of bos) waarvoor een gestandaardiseerde inrichting met daarbij behorende onderhoudscycli en normkosten zijn bepaald. Het totaal aan oppervlaktes, stuks en lengte van de aanwezige doeltypes bepaalt met de cycli en de normkosten de geplande uitgaven voor meerjarig duurzaam onderhoud.

De geplande uitgaven van groot onderhoud fluctueren van jaar tot jaar. Dit kan een direct en groot effect hebben op het jaarresultaat en daarmee op de jaarlijkse deelnemersbijdragen. Om dit ongewenste effect zoveel mogelijk te voorkomen heeft het schap ervoor gekozen om een egalisatievoorziening groot onderhoud in te stellen. Jaarlijks wordt een vastgestelde dotatie ten laste van de exploitatie gebracht en de werkelijke onderhoudslasten worden ten laste van de Voorziening verantwoord.

Jaarlijks worden de geplande uitgaven, de dotatie en de werkelijke kosten gemonitord. Elke vier jaar wordt de dotatie opnieuw berekend en vastgesteld tenzij uit de monitoring volgt dat eerder een bijstelling nodig is. In 2019 heeft voor het laatst een herijking van TBM plaatsgevonden die tot een nieuwe dotatie heeft geleid.

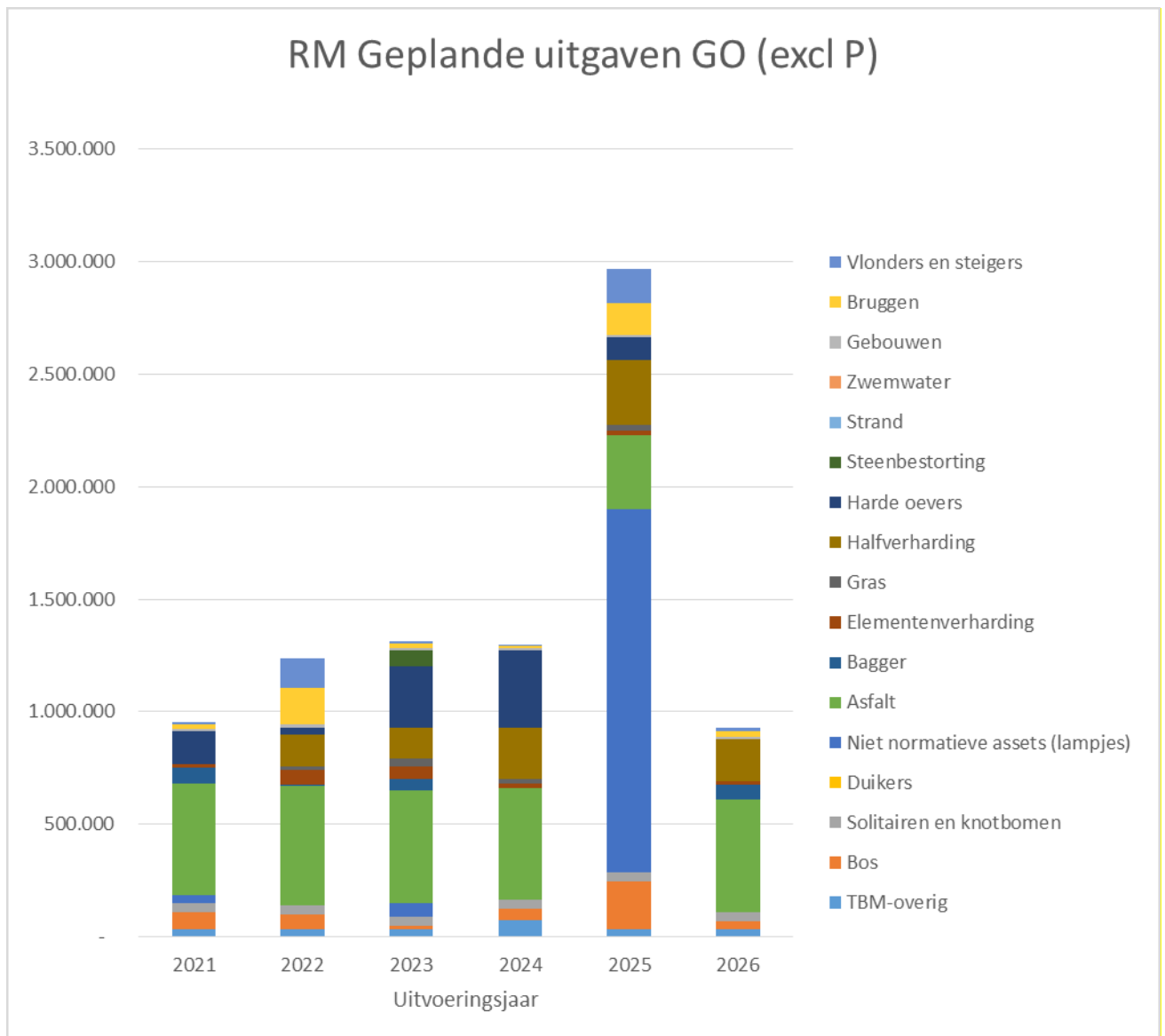
Vervangingsinvesteringen voor kunstwerken (> € 50.000) en gebouwen worden apart aan het bestuur ter besluitvorming aangeboden. Er staan voor 2021 geen vervangingsinvesteringen gepland.

Onderstaande tabel laat het verwachte verloop van de voorziening Groot Onderhoud zien voor de komende jaren rekening gebaseerd op de meest recente schatting d.d. eind 2019 (v.w.b. de onttrekkingen) en verder zoals boven aangegeven.

STAND VOORZIENING	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Stand voorziening per 1 januari	3.942.191	3.902.817	2.529.835	2.943.158	3.010.263	2.984.009
Dotatie	1.654.900	1.574.900	1.574.900	1.574.900	1.574.900	1.574.900
Onttrekking	1.694.274	2.947.882	1.161.577	1.507.795	1.601.154	1.584.308
Stand voorziening per 31 december	3.902.817	2.529.835	2.943.158	3.010.263	2.984.009	2.974.599

NB: de onttrekking 2020 is inclusief de vanuit 2019 doorgeschoven werken.

In onderstaand staafdiagram zijn de geplande uitgaven voor Groot Onderhoud (*alleen de materiële lasten*) op de verschillende categorieën weergegeven. De bedragen zijn exclusief de personele lasten van 22%.

Conform de meerjarenplanningen Groot Onderhoud zijn voor 2021 de volgende maatregelen groot onderhoud en vervangingsonderhoud voorzien (exclusief P-kosten):

Categorie	2021
TBM-overig	32.304
Bos	75.670
Solitair en knotbomen	39.930
Duikers	-
Niet normatieve assets (lampjes)	37.202
Asfalt	497.796
Bagger	66.300
Elementenverharding	16.234
Gras	-
Halfverharding	-
Harde oevers	145.640
Steenbestorting	-
Strand	
Zwemwater	-
Gebouwen	12.235
Bruggen	21.800
Vlonders en steigers	7.000
Totaal geplande uitgaven GO excl P	952.112
Totaal geplande uitgaven GO incl P	1.161.577

4.3 Financiering

Kasgeldlimiet

Tot het kasgeld behoren alle vlottende schulden < 1 jaar, de contante gelden in kas, de uitgaande gelden < 1 jaar en de tegoeden / schulden rekening-courant. Doel van de kasgeldlimiet is het beperken van de renterisico's op de korte schuld. De korte schuld is bedoeld voor de lopende uitgaven en zodoende is de limiet gekoppeld aan het begrotingstotaal. De kasgeldlimiet is vastgesteld op 8,2% van het totaal van de jaarbegroting bij aanvang van het jaar. Er wordt voldaan aan de kasgeldlimiet, aangezien er per saldo geen sprake is van een kortlopende schuld.

Renterisiconorm

De renterisiconorm stelt een limiet aan het renterisico over de lange termijn financiering. Het renterisico is het geldbedrag aan leningen dat in een bepaald jaar aan renteherziening en herfinanciering onderhevig is. Het renterisico mag maximaal 20% van het begrotingstotaal per 1 januari van het betreffende kalenderjaar bedragen. De renterisiconorm benadrukt het belang van een goede spreiding van de leningenportefeuille en de renterisico's. De renterisiconorm is niet van toepassing, aangezien er geen sprake is van opgenomen geldleningen.

Schatkistbankieren

Het schatkistbankieren is gebaseerd op het principe van zero-balancing. Zero-balancing betekent het dagelijks overboeken van het saldo boven een vastgesteld drempelbedrag van minimaal € 250.000 en maximaal € 2,5 mln. op een bankrekening ten gunste van de rekening-courant die een decentrale overheid heeft bij de schatkist dan wel het aanvullen van een bankrekening ten laste van de rekening-courant die een decentrale overheid heeft bij de schatkist. Voor het schap zijn de benodigde overeenkomsten met het Rijk afgesloten. Dagelijks worden de rekeningen afgeroomd tot een bedrag van € 50.000 ten gunste van het schatkistbankieren.

EMU saldo

De berekening van het EMU-saldo is op transactiebasis. Dit betekent dat de daadwerkelijke betaling van belang is. De berekeningswijze is vergelijkbaar met het kasstelsel, dat voor het Rijk van toepassing is. De decentrale overheden, waaronder gemeenschappelijke regelingen, voeren echter een administratie uit op basis van het baten-lastenstelsel. Dit stelsel is voor de decentrale overheden verplicht op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten). Het EMU-saldo wordt berekend door, afhankelijk van de kasmutatie, bij het exploitatiesaldo enkele posten op te tellen of af te trekken.

Berekening EMU-saldo (X 1.000)

Omschrijving	Telling	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	+/+	-272	-105	-99	-99	-99
Afschrijvingen tlv de exploitatie	+/+	31	31	31	31	31
Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	+/+	413	389	43	-50	-33
Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	-/-	0	0	0	0	0
Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht op investeringen in (im)materiële vaste activa	+/+	0	0	0	0	0
Aankoop van grond en uitgaven aan bouw-, woonrijp maken	-/-	0	0	0	0	0
Lasten op balanspost Voorzieningen voor zover deze transacties met derden betreffen	-/-	0	0	0	0	0
Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	-/-	0	0	0	0	0
Aandeel in EMU-saldo		171	315	-25	-118	-101

4.4 Grondbeleid

Algemeen

Binnen het grondbeleid van het natuur- en recreatieschap staan enkele uitgangspunten centraal.

Grond is een middel en geen doel. Voorop staat dat grond en vastgoed middelen zijn om schapsdoelen te bereiken; grondbeleid beantwoordt niet de vraag welke beleidsdoelen bereikt dienen te worden. Die vraag wordt beantwoord in bijvoorbeeld schapsvisies, gebiedsplannen en specifieke projecten. Grondbeleid faciliteert, is op uitvoering gericht en geeft handvatten voor het realiseren van doelstellingen op het vlak van natuur en (openlucht)recreatie, binnen de kaders van de Gemeenschappelijke Regeling.

Bij en met de inzet van grond en vastgoed wordt financiële optimalisatie (van zowel kosten als opbrengsten) nagestreefd. Hiermee wordt bijgedragen aan het resultaat van de schapsbegroting.

Bij en met de inzet van grond en vastgoed wordt samenwerking met gebiedspartijen gezocht. Samenwerking en verbinding met andere publieke en private actoren biedt verbeterde kansen om de ambities voor natuur en recreatie te realiseren. Daarbij is het schap zich steeds bewust van haar rol ten opzichte van andere partijen (waaronder gemeenten, ook gelet op hun planologisch primaat). Het schap handelt in beginsel alleen binnen de begrenzing van taken en doelstellingen zoals vastgelegd in de Gemeenschappelijke Regeling.

Hoewel het schap zelf geen grond- of opstalexploitaties voert, heeft zij in haar aanpak een actieve houding. Hierbij stuurt zij – in samenwerking met de andere gebiedspartijen - actief op programmering, kostenbeheersing en opbrengstoptimalisatie. Het schap werkt innovatief en extern gericht, zoekt naar nieuwe verbanden tussen enerzijds grond en vastgoed en anderzijds maatschappelijke of commerciële (verdien)modellen van derden en geeft waar mogelijk ruimte aan nieuwe technologieën en duurzame toepassingen.

Het schap zet in op risicomanagement dat past bij het specifieke risicoprofiel. Daarbij geldt dat het schap in beginsel niet risicodragend deelneemt in gebieds- en vastgoedontwikkelingen.

Bij de inzet van grond en vastgoed werkt het schap transparant en marktconform.

Financieel

Naast het algemene uitgangspunt van financiële optimalisatie is de inzet vooral gericht op het behoud van het huidige niveau van inkomsten in de schapsbegroting.

In het programmaplan van de begroting wordt ingegaan op de specifieke grond- en vastgoedontwikkelingen en de daarbij geldende financiële prognoses, kansen en risico's.

4.5 Bedrijfsvoering

De ondersteuning van het schap vindt plaats op basis van een samenwerkingsovereenkomst tussen Staatsbosbeheer, de provincie Zuid-Holland en het schap. In deze begroting is de lijn van de afgelopen jaren doorgetrokken om de kosten voor deze ondersteuning inzichtelijk te houden.

Productomschrijving	1. Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden	2. Ontwikkeling	Algemene dekkingsmiddelen	Overhead	Totaal
Gebiedsbeheer	708.100				708.100
Economisch beheer	98.400				98.400
Regelgeving & handhaving	517.000				517.000
Communicatie	12.900				12.900
Planvorming & gebiedsontwikkeling		245.900			245.900
Bestuursproducten				107.100	107.100
Juridische ondersteuning & advisering				13.000	13.000
Financiën				72.700	72.700
Subtotaal	1.336.400	245.900	-	192.800	1.775.100
Dienstverlening in uitgaven voorziening Groot Onderhoud	209.500				209.500
Totaal					1.984.600

5 Financiële begroting

Overzicht van baten en lasten 2021

Overzicht van baten en lasten	Rekening 2019	Begroting 2020 na wijziging	Begroting 2021
<i>Gewone bedrijfsvoering</i>			
LASTEN			
Programma Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden	4.256.486	4.411.400	4.344.000
Programma Ontwikkeling	234.500	242.500	245.900
Algemene dekkingsmiddelen	-	10.700	1.300
Overige structurele lasten	609	7.000	10.900
Overhead	211.399	224.100	222.100
Totaal lasten	4.702.994	4.895.700	4.824.200
BATEN			
Programma Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden	1.221.954	737.400	747.400
Programma Ontwikkeling	-	-	-
Algemene dekkingsmiddelen	3.830.256	3.928.900	3.971.800
Overhead	-	-	-
Totaal baten	5.052.210	4.666.300	4.719.200
SALDO			
Programma Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden	3.034.532	3.674.000	3.596.600
Programma Ontwikkeling	234.500	242.500	245.900
Algemene dekkingsmiddelen	3.830.256-	3.918.200-	3.970.500-
Overhead	211.399	224.100	222.100
Saldo gewone bedrijfsvoering	349.216	229.400-	105.000-
Kredieten			
<i>Lasten kredieten</i>	<i>3.380.054</i>	<i>110.972</i>	<i>-</i>
- Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden	-	-	-
- Ontwikkeling	3.380.054	110.972	-
- Overhead	-	-	-
<i>Baten kredieten (bijdragen derden)</i>	<i>3.845</i>	<i>67.914</i>	<i>-</i>
- Ontwikkeling	3.250	67.914	-
Saldo kredieten	3.376.209-	43.058-	-
Totaal saldo van baten en lasten	3.026.993-	272.458-	105.000-
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves			
<i>Toevoeging reserves</i>	<i>690.551</i>	<i>-</i>	<i>35.000</i>
- Algemene dekkingsmiddelen	311.799	-	35.000
<i>Onttrekking reserves</i>	<i>3.858.344</i>	<i>272.458</i>	<i>140.000</i>
- Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden	140.000	133.500	140.000
- Ontwikkeling	3.380.054	43.058	-
- Algemene dekkingsmiddelen	338.290	95.900	-
- Overhead	-	-	-
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	3.167.793	272.458	105.000
Resultaat	140.800	-	0-

Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Het overzicht van lasten en baten is als volgt opgebouwd:

Reguliere lasten en baten bedrijfsvoering

Dit onderdeel betreft de exploitatielasten en –baten van de structurele activiteiten. Dit zijn de jaarlijks min of meer in dezelfde vorm terugkerende activiteiten. Op basis van deze informatie kunnen meerjarige trends en ontwikkelingen worden geschetst.

Diverse lasten en baten bedrijfsvoering

In tegenstelling tot de reguliere lasten en baten komen deze exploitatielasten en – baten slechts incidenteel voor door de aard hiervan en/of de oorzaak. Het gaat hierbij om o.a. de effecten van periodieke herzieningen van voorzieningen, de financiële consequenties van uitspraken op beroeps- en bezwaarschriften die niet voorzien kunnen worden en terugontvangen bedragen. Deze zaken, welke niet zijn begroot, worden separaat gepresenteerd om de vergelijkbaarheid over de jaren heen eenvoudiger te maken.

Kredieten

De kredieten hebben betrekking op uitgaven gerelateerd aan activiteiten die zorgen voor veranderingen in de natuur- en recreatiegebieden, zoals investeringen met maatschappelijk nut in de openbare ruimte. Deze uitgaven worden gedekt vanuit bijdragen derden (subsidies, bijdragen) en/of onttrekkingen aan de algemene of bestemmingsreserves.

Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Dit onderdeel omvat alle mutaties (stortingen en onttrekkingen) in de reserves.

Inhoudelijke toelichting

De ramingen zijn gebaseerd op de uitgangspunten die in hoofdstuk 2 van deze begroting zijn vermeld.

Structureel evenwicht

In verband met de aanscherping van het financieel toezicht is in de begroting en de meerjarenraming het structureel en reëel evenwicht geïntroduceerd. Het BBV is aangepast, zodat Algemeen Bestuur en financieel toezichthouder kunnen vaststellen of sprake is van een structureel en reëel evenwicht in de begroting en de meerjarenraming. Algemeen uitgangspunt is dat structurele lasten en baten die lasten en baten zijn die betrekking hebben op posten of beleid met een looptijd van meer dan drie jaar. Toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves worden als incidenteel beschouwd, tenzij het gaat om reguliere onttrekkingen aan financieringsreserves c.q. dekkingsreserves (kapitaallasten) of om onttrekkingen uit een daartoe toereikende (bestemmings)reserve gedurende een periode van minimaal 3 jaar met als doel het dekken van structurele lasten. Het structureel en reëel begrotingsevenwicht wordt berekend door de totale lasten en baten te verminderen met de incidentele lasten en baten. Het saldo dat overblijft moet positief zijn (de structurele baten zijn dan groter dan de structurele lasten).

De berekening van dit saldo en het overzicht van structurele toevoegingen en onttrekkingen zijn opgenomen in de toelichting op de meerjarenraming.

Uiteenzetting van de financiële positie (geprognosticeerde balans)

De financiële positie in meerjarenperspectief blijkt uit de geprognosticeerde balanscijfers voor de jaren 2020 tot en met 2024. Ter vergelijking zijn de balanscijfers van de jaarrekening 2019 vermeld.

Totaaloverzicht	Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
ACTIVA						
Materiële vaste activa	4.990	4.960	4.930	4.900	4.870	4.840
Financiële vaste activa	-	-	-	-	-	-
Vlottende activa	14.889	9.938	10.251	10.225	10.107	10.006
Totaal activa	19.879	14.898	15.181	15.125	14.977	14.846
PASSIVA						
Reserves	13.803	10.662	10.556	10.457	10.359	10.261
(Geraamd) resultaat	141	-	-	-	-	-
Voorzieningen	4.233	2.836	3.225	3.268	3.218	3.185
Langlopende schulden	-	-	-	-	-	-
Vlottende passiva	1.702	1.400	1.400	1.400	1.400	1.400
Totaal passiva	19.879	14.898	15.181	15.125	14.977	14.846

Bedragen x € 1.000

Toelichting op de uiteenzetting van de financiële positie

De uitgangspunten, die bij het samenstellen van deze begroting zijn gehanteerd, zijn vermeld in hoofdstuk 2 van deze begroting.

De geprognosticeerde balanscijfers lichten we hierna op hoofdlijnen toe.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa (de boekwaarde van de investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de daarop verrichte lineaire afschrijvingen.

De materiële vaste activa bestaan voor ruim € 3,3 mln. aan gronden en terreinen. Van de gronden die in eigendom zijn van Recreatieschap Rottemeren, totaal 1.254 hectare, zijn enkele gronden uitgegeven in erfpacht, met name aan exploitanten. Dit leidt jaarlijks tot erfpachtopbrengsten. Met deze exploitanten zijn langdurige erfpachtcontracten afgesloten.

Financiële vaste activa

N.v.t.

Vlottende activa

De vlottende activa bestaat met name uit de uitzettingen in de Rijks schatkist (in het kader van het schatkistbankieren) en de liquide middelen.

Reserves

Bedragen x € 1.000

Staat van reserves	Saldo 1-1-2020	Resultaat bestemming	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Saldo 1-1-2021	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2021
Algemene Reserve	4.456	141	-	1.067	3.530	-	7	3.523
BESTEMMINGSRESERVES								
Investeringsreserve	3.814	-	-	1.859	1.955	-	13	1.942
Reserve beheer Noordoever	2.229	-	-	121	2.108	-	121	1.987
Reserve vervangingsinvesteringen RM	48	-	-	-	48	35	-	83
Reserve Programma Rivieroevers	-	-	-	-	-	-	-	-
Reserve Herinrichting gebied rond A16	2.385	-	-	185	2.200	-	-	2.200
Reserve Kwaliteitsimpuls RM (biodiversiteit)	50	-	-	50	-	-	-	-
Reserve Afschrijvingslasten RM	821	-	-	-	821	-	-	821
Subtotaal bestemmingsreserves	9.347	-	-	2.215	7.132	35	134	7.033
Totaal	13.803	141	-	3.282	10.662	35	141	10.556

Meerjarig perspectief staat van reserves	Saldo 1-1-2022	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Saldo 1-1-2023	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Saldo 1-1-2024	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2024
Algemene Reserve	3.523	-	-	3.523	-	-	3.523	-	-	3.523
BESTEMMINGSRESERVES										
Investeringsreserve	1.942	-	13	1.929	-	13	1.916	-	12	1.904
Reserve beheer Noordoever	1.987	-	121	1.866	-	120	1.746	-	121	1.625
Reserve vervangingsinvesteringen RM	83	35	-	118	35	-	153	35	-	188
Reserve Programma Rivieroevers	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Reserve Herinrichting gebied rond A16	2.200	-	-	2.200	-	-	2.200	-	-	2.200
Reserve Kwaliteitsimpuls RM (biodiversiteit)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Reserve Afschrijvingslasten RM	821	-	-	821	-	-	821	-	-	821
Subtotaal bestemmingsreserves	7.033	35	134	6.934	35	133	6.836	35	133	6.738
Totaal	10.556	35	134	10.457	35	133	10.359	35	133	10.261

In de onttrekkingen van de reserves 2020 zijn al verwachte kredietlasten verwerkt, welke nog niet alle in de begroting 2020 zijn opgenomen. Deze onttrekkingen en toevoegingen worden bij de najaarsrapportage 2020 nader bepaald en verwerkt.

Algemene Reserve

De Algemene Reserve bestaat uit de componenten van het eigen vermogen waaraan het algemeen bestuur geen 'bepaalde' bestemming heeft gegeven. De Algemene Reserve heeft als belangrijkste functie het vormen van een buffer voor financiële tegenvallers. De tekorten en de overschotten op de jaarrekening komen in principe ten laste respectievelijk ten gunste van de Algemene Reserve.

Investeringsreserve

Het doel van de Investeringsreserve is het dekken van de kosten van nieuwe investeringen. De onttrekkingen worden bij de Najaarsrapportage 2021 bepaald.

Reserve beheer noordoever

Het Recreatieschap heeft voor het BRG (Bestaand Rotterdams Gebied) project Noordoever de verantwoordelijkheid voor het beheer van de Noordoever afgekocht. Om het beheer van de Noordoever over te nemen is een eenmalige afkoopsom beschikbaar gesteld door het Ontwikkelingsbedrijf Rotterdam. Jaarlijks wordt voor beheer en onderhoud € 120.838 onttrokken en toegevoegd aan de exploitatie.

Reserve vervangingsinvesteringen

Eind 2014 is bij het vaststellen van de Nota Reserves en Voorzieningen besloten tot het instellen van deze reserve ter dekking van vervanging van inrichtingselementen in de gebieden. Alleen de vervangingen van kunstwerken (bruggen en steigers) van meer dan € 50.000 én alle vervangingen van gebouwen vallen onder de noemer vervangingsinvestering. Betreft nieuwe aanschafkosten (investering) van een object na afloop van de levensduur van een

inrichtingsvoorziening. Voor het doen van een vervangingsinvestering is een besluit van het algemeen bestuur nodig. Er zijn geen onttrekkingen voorzien voor de komende jaren.

Reserve afschrijvingslasten RM

Deze reserve dient ter dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten op de programma's (exploitatie) van de investeringen in maatschappelijk nut welke vanaf 2018 geactiveerd worden. In de najaarsrapportage wordt de geplande afschrijvingslast bepaald.

Voorzieningen

Staat van voorzieningen	Saldo 1-1-2020	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 1-1-2021	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31-12-2021
Voorziening Groot Onderhoud	3.903	1.575	2.948	2.530	1.575	1.162	2.943
Voorziening puinstortgelden LNV	161	-	-	161	-	-	161
Voorziening afkoopsommen	169	-	24	145	-	24	121
Totaal	4.233	1.575	2.972	2.836	1.575	1.186	3.225

Meerjarig perspectief verloop voorzieningen

Meerjarig perspectief verloop voorzieningen	Saldo 1-1-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 1-1-2023	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 1-1-2024	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31-12-2024
Voorziening Groot Onderhoud	2.943	1.575	1.508	3.010	1.575	1.601	2.984	1.575	1.584	2.975
Voorziening puinstortgelden LNV	161	-	-	161	-	-	161	-	-	161
Voorziening afkoopsommen	121	-	24	97	-	24	73	-	24	49
Totaal	3.225	1.575	1.532	3.268	1.575	1.625	3.218	1.575	1.608	3.185

Voorziening Groot Onderhoud

Groot onderhoud is noodzakelijk om de duurzame instandhouding van de gebieden te garanderen. Regulier onderhoud kent een jaarlijkse cyclus en groot onderhoud heeft een cyclus groter dan een jaar. Voor het verrichten van groot onderhoud is deze voorziening beschikbaar. Het doel van deze voorziening is het gelijkmatig verdelen van de lasten van groot onderhoud over de jaren. De jaarlijkse dotatie aan de voorziening is gebaseerd op de resultaten uit het Terrein Beheer Model (TBM) en is de dotatie € 80.000 verlaagd ten opzichte van 2019. De geplande onttrekkingen op de voorziening Groot Onderhoud zijn gebaseerd op de actualisatie van TBM eind 2019.

Voorziening Puinstortgelden LNV

De voorziening puinstortgelden LNV is geheel geormerkt door het voormalige ministerie LNV en besteding kan plaatsvinden voor de aankoop van gronden en de inrichting hiervan in het Recreatiegebied.

Voorziening afkoopsommen:

Vanuit het project Hoekse Park zijn in 2015 enkele afkoopsommen ontvangen ten behoeve van toekomstig Regulier Onderhoud. Deze afkoopsommen zijn opgenomen in de Voorziening afkoopsommen. Vanaf 2017 wordt de jaarlijkse vrijval van € 24.157 verwerkt op het budget Regulier Onderhoud.

Langlopende schulden

Er zijn geen langlopende schulden.

Vlottende passiva

De vlottende passiva bestaan grotendeels uit verplichtingen, afrekeningen en ontvangen voorschotbedragen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren. Voor een nadere specificatie wordt verwezen naar de jaarrekening 2019.

Meerjarenraming

Overzicht van baten en lasten in meerjarig perspectief	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Lasten en baten gewone bedrijfsvoering				
Programma Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden	4.344.000	4.337.500	4.337.500	4.337.500
Programma Ontwikkeling	245.900	245.900	245.900	245.900
Algemene Dekkingsmiddelen	12.200	12.200	12.200	9.700
Overhead	222.100	222.100	222.100	222.100
Baten gewone bedrijfsvoering				
Programma Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden	747.400	747.400	747.400	744.900
Programma Ontwikkeling	-	-	-	-
Algemene Dekkingsmiddelen	3.971.800	3.971.800	3.971.800	3.971.800
Overhead	-	-	-	-
Saldo gewone bedrijfsvoering	105.000-	98.500-	98.500-	98.500-
Kredieten				
Lasten kredieten	-	-	-	-
Baten kredieten (bijdragen derden)	-	-	-	-
Saldo kredieten	-	-	-	-
Totaal saldo van baten en lasten	105.000-	98.500-	98.500-	98.500-
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves				
Toevoeging reserves	35.000	35.000	35.000	35.000
Onttrekking reserves	140.000	133.500	133.500	133.500
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	105.000	98.500	98.500	98.500
Resultaat	0-	-	-	-

Grondslagen voor de meerjarenbegroting

De grondslagen voor de ramingen in de meerjarenbegroting zijn vermeld in hoofdstuk 2 "Uitgangspunten".

Toelichting op belangrijke ontwikkelingen

Structureel evenwicht

Voor een toelichting op het begrip "structureel evenwicht" wordt verwezen naar de toelichting bij het overzicht van baten en lasten (zie het begin van dit hoofdstuk).

In de structurele saldi van de meerjarenbegroting zijn de volgende structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves begrepen.

	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Geraamd resultaat	0-	-	-	-
Geraamde incidentele lasten en baten per programma	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Incidentele lasten				
Programma 2 - Krediet bewegwijzeringsysteem vanaf de Rotte	110.972			
Totaal	110.972	-	-	-
Incidentele baten				
Programma 2 bijdrage derden bewegwijzeringsysteem vanaf de Rotte	67.914			
Onttrekking investeringsreserve	43.058			
Totaal	110.972	-	-	-
Structureel saldo van de begroting	0-	-	-	-

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Structurele toevoegingen				
Reserve vervangingsinvesteringen RM	35.000	35.000	35.000	35.000
Totaal	35.000	35.000	35.000	35.000
Structurele onttrekkingen				
Investeringsreserve	13.000	13.000	13.000	13.000
Reserve beheer Noordoever	120.838	120.838	120.838	120.838
Reserve afschrijvingslasten activa maats nut		-	-	-
Totaal	133.838	133.838	133.838	133.838

De toevoeging aan de vervangingsinvesteringsreserves is mede ontstaan door de herijking TBM. Voor de lange termijn is dit budget benodigd om bruggen en steigers te vervangen.

Op de investeringsreserve wordt structureel € 13.000 onttrokken (t.b.v. structurele dekking afschrijvingslasten van de sluiswachterswoning) o.b.v. eerdere besluitvorming. Aan de Reserve Beheer Noordoever wordt jaarlijks voor beheer en onderhoud € 120.838 onttrokken o.b.v. eerdere besluitvorming.

Bij de najaarsrapportages worden de geraamde afschrijvingslasten van de geactiveerde investeringen maatschappelijk nut gedekt vanuit de ingestelde reserve afschrijvingslasten RM.

Bijlagen

Bijlage “Programma’s, producten en taakvelden”.

Verdeling taakvelden	lasten 2021	baten 2021	saldo 2021
Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden			
5.7 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie <i>Gebiedsbeheer</i>	3.556.600	67.400	3.489.200-
	3.556.600	67.400	3.489.200-
5.7 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie <i>Economisch beheer</i>	243.800	680.000	436.200
	243.800	680.000	436.200
5.7 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie <i>Regelgeving & Handhaving</i>	517.800	-	517.800-
	517.800	-	517.800-
5.7 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie <i>Communicatie</i>	25.800	-	25.800-
	25.800	-	25.800-
Totaal Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden	4.344.000	747.400	3.596.600-
Ontwikkeling			
5.7 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie <i>Planvorming & gebiedsontwikkeling</i>	245.900	-	245.900-
	245.900	-	245.900-
Totaal Ontwikkeling	245.900	-	245.900-
Algemene dekkingsmiddelen			
0.5 - Treasury	1.300	-	1.300-
5.7 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie <i>Algemene dekkingsmiddelen</i>	10.900	-	10.900-
	12.200	-	12.200-
Totaal Algemene dekkingsmiddelen	12.200	-	12.200-
Overhead			
0.4 - Overhead <i>Bestuursproducten</i>	111.700	-	111.700-
	111.700	-	111.700-
0.4 - Overhead <i>Juridische ondersteuning en advisering</i>	16.400	-	16.400-
	16.400	-	16.400-
0.4 - Overhead <i>Financiën</i>	94.000	-	94.000-
	94.000	-	94.000-
Totaal Overhead	222.100	-	222.100-
Saldo gewone bedrijfsvoering	4.824.200	747.400	4.076.800-
Kredieten			
5.7 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie Totaal Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden	-	-	-
Totaal Ontwikkeling	-	-	-
Totaal Algemene Dekkingsmiddelen	-	-	-
Totaal Overhead	-	-	-
Saldo kredieten	-	-	-
Totaal saldo van baten en lasten	4.824.200	747.400	4.076.800-
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves			
0.8 - Overige baten en lasten Totaal Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden	-	140.000	140.000
Totaal Ontwikkeling	-	-	-
Totaal Algemene Dekkingsmiddelen	35.000	-	35.000-
Totaal Overhead	-	-	-
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	35.000	140.000	105.000
Resultaat	4.859.200	887.400	3.971.800-
Algemene Dekkingsmiddelen			
0.11 Deelnemersbijdrage		3.971.800	
Totaaltelling lasten en baten	4.859.200	4.859.200	

Bijlage "Samenvatting bedragen per taakveld"

Verdeling taakvelden	lasten 2021	baten 2021	saldo 2021
0.4 - Overhead	222.100	-	222.100-
0.5 - Treasury	1.300	-	1.300-
0.8 - Overige baten en lasten	35.000	140.000	105.000
5.7 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie	4.600.800	747.400	3.853.400-
0.11 - Resultaat van de rekening baten en lasten	-	3.971.800	3.971.800
Totaaltelling lasten en baten	4.859.200	4.859.200	0-

Bijlage “Conversiestaat”

Productomschrijving	lasten 2021	baten 2021	saldo 2021
Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden			
Dienstverlening SBB	708.100		708.100-
Materiële lasten	2.848.500	67.400	2.781.100-
<i>Gebiedsbeheer</i>	3.556.600	67.400	3.489.200-
Dienstverlening SBB	98.400		98.400-
Materiële lasten	145.400	680.000	534.600
<i>Economisch beheer</i>	243.800	680.000	436.200
Dienstverlening SBB	517.000		517.000-
Materiële lasten	800	-	800-
<i>Regelgeving & Handhaving</i>	517.800	-	517.800-
Dienstverlening SBB	12.900		12.900-
Materiële lasten	12.900	-	12.900-
<i>Communicatie</i>	25.800	-	25.800-
Totaal Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden	4.344.000	747.400	3.596.600-
Ontwikkeling			
Dienstverlening SBB	245.900		245.900-
Materiële lasten	-	-	-
<i>Planvorming & gebiedsontwikkeling</i>	245.900	-	245.900-
Totaal Ontwikkeling	245.900	-	245.900-
Algemene dekkingsmiddelen			
Bank- en treasurykosten	1.300		1.300-
Onvoorziene lasten	10.900		10.900-
<i>Algemene dekkingsmiddelen</i>	12.200	-	12.200-
Totaal Algemene dekkingsmiddelen	12.200	-	12.200-
Overhead			
Dienstverlening SBB	107.100		107.100-
Materiële lasten	4.600	-	4.600-
<i>Bestuursproducten</i>	111.700	-	111.700-
Dienstverlening SBB	13.000		13.000-
Materiële lasten	3.400	-	3.400-
<i>Juridische ondersteuning en advisering</i>	16.400	-	16.400-
Dienstverlening SBB	72.700		72.700-
Materiële lasten	21.300	-	21.300-
<i>Financiën</i>	94.000	-	94.000-
Totaal Overhead	222.100	-	222.100-
Saldo gewone bedrijfsvoering	4.824.200	747.400	4.076.800-
Kredieten			
Totaal Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden	-	-	-
Totaal Ontwikkeling	-	-	-
Totaal Algemene Dekkingsmiddelen	-	-	-
Totaal Overhead	-	-	-
Saldo kredieten	-	-	-
Totaal saldo van batens en lasten	4.824.200	747.400	4.076.800-
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves			
Totaal Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden	-	140.000	140.000
Totaal Ontwikkeling	-	-	-
Totaal Algemene Dekkingsmiddelen	35.000	-	35.000-
Totaal Overhead	-	-	-
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	35.000	140.000	105.000
Resultaat	4.859.200	887.400	3.971.800-
Algemene Dekkingsmiddelen			
Deelnemersbijdrage		3.971.800	
Totaaltelling lasten en batens	4.859.200	4.859.200	